

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ПРИСТУПУ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ПРИЈЕМУ НА СТУДИЈЕ НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о приступу високом образовању и пријему на студије на Западном Балкану, потписан у Берлину, 14. октобра 2024. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о приступу високом образовању и пријему на студије на Западном Балкану у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик гласи:

**AGREEMENT ON ACCESS TO HIGHER EDUCATION AND ADMISSION TO
STUDY IN THE WESTERN BALKANS**

The representatives of Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo*, Montenegro, North Macedonia and Serbia (hereinafter referred to as "Parties")

TAKING INTO CONSIDERATION the Western Balkans Leaders "Declaration on Common Regional Market - A catalyst for deeper regional economic integration and a stepping stone towards EU Single Market" adopted at the Summit of the Western Balkans leaders under the framework of the Berlin Process;

CONSIDERING the importance of free movement of people, with the aim to facilitate access and admission for secondary education graduates and students of the Parties who wish to begin their studies at the public higher education institutions of each of the Parties;

TAKING INTO CONSIDERATION that the list of the Public Higher Education Institutions will be specified by the Joint Commission on Recognition of Higher Education Qualifications in Western Balkans;

DESIRING to promote and strengthen the close ties and to expand the foundations for co-operation and mutual understanding in the Western Balkans;

CONVINCED that this Agreement will enhance the quality of Higher Education, encourage establishment of joint study programmes and promote student and academic mobility as well as development of exchange programmes within the Parties;

COMMITTED to apply the provisions of this Agreement in a transparent and non-discriminatory manner, without prejudice based on race, ethnicity, nationality, gender, age, religion, sexual orientation, national minority, disability or any other basis;

Have agreed as follows:

CHAPTER I
GENERAL PROVISIONS

Article 1

1. This Agreement regulates the access to higher education and admission to study at accredited public higher education institutions of the Parties for purposes of acquiring rights to studies in each of the Parties. The rights to education free of charge, housing and scholarship are regulated according to each Party's legislative framework.

2. The Parties agree to grant applicants from other Parties access and admission to their respective public Higher Education Institutions the same or equivalent access and admission criteria as to applicants from the host Party.

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Article 2

1. This Agreement applies to all levels of higher education.
2. This Agreement is without prejudice to and shall not derogate any previous arrangement, practices, or agreement between two or more Parties that is more beneficial to holders of secondary education as applicable and higher education qualifications and does not provide an obstacle for the establishment of any such further arrangement, practice or agreement.

Article 3

For the purposes of this Agreement, the following terms shall have the following meaning:

- a) Access to higher education refers to the right of qualified candidates to apply and to be considered for admission to higher education;
- b) Admission to study refers to the act of, or system for allowing qualified applicants to pursue studies in higher education at a given public higher education institution and/or a given program;
- c) Higher education institutions (HEIs) refer to accredited public higher education institutions in the Western Balkans, the list of which will be specified by the Joint Commission on Recognition of Higher Education Qualifications in WB6;
- d) Home Party refers to the Party in which the student received the qualification;
- e) Host Party refers to the Party in which the student wants to be enrolled at HEI;
- f) Equivalent access to higher education and admission to study criteria refers to all criteria defined in legal frameworks of the host Party.

Article 4

The provisions of this Agreement do not imply any exemption or preferential treatment from the currently valid residence permit legislation in the respective Parties.

Article 5

If specific qualifications or attainments in a specific subject or subjects are required for admission to a certain study programme of higher education, applicants from other Parties signatories to this Agreement shall meet such requirements on terms corresponding to those required of applicants from the host Party.

Article 6

1. If admission to study programmes of higher education is limited, the selection of applicants from the other Parties signatories to this Agreement shall be conducted in accordance with the same or equivalent rules as those applied to applicants from the host Party. The Parties shall thereby endeavour to apply admission rules, which, to the greatest extent possible, accord applicants from the other Parties signatories to this Agreement parity with applicants from the host Party.
2. The Parties shall provide information on the study programmes available at the various institutions of higher education in the entire Western Balkan region.

CHAPTER II

RECOGNITION OF SECONDARY EDUCATION QUALIFICATIONS FOR ACCESS
TO HIGHER EDUCATION AND ADMISSION TO STUDY PURPOSES

Article 7

1. For the purposes of access and admission to higher education, a joint list of secondary education institutions shall be reviewed and agreed by Joint Commission on Access to Higher Education and Admission to Study in the Western Balkans, as defined in Article 8 of the Agreement.
2. Each Party shall recognise the qualifications issued by other Parties meeting the general requirements for access to higher education in those Parties for the purpose of access to programmes belonging to its higher education system, unless a substantial difference can be shown between the general requirements for access. This substantial difference has to be explained in detail in the decision.
3. Where a qualification gives access only to specific types of institutions or programmes of higher education in the Party in which the qualification was obtained, each other Party shall grant holders of such qualifications access to similar specific programmes in institutions belonging to its higher education system, unless a substantial difference can be shown between the requirements for access. This substantial difference has to be explained in detail in the decision.
4. Where admission to particular higher education programmes is dependent on the fulfilment of specific requirements in addition to the general requirements for access in the host Party, the public higher education institutions of the host Party may impose such specific requirements equally on holders of qualifications of other Parties or assess whether applicants with qualifications of other Parties already fulfil equivalent specific requirements.
5. Where, in the Party, secondary school leaving certificates give access to higher education only in combination with additional qualifying examinations as a prerequisite for access, the other Parties may make access conditional on these requirements or offer an alternative for satisfying such additional requirements within their own educational systems.
6. Where, in the Party, secondary school leaving certificates give access to higher education only in combination with additional qualifying examinations as a prerequisite for access, the other Parties may make access conditional on these requirements making it possible to attend classes but not to pass exams or offer an

alternative for satisfying such additional requirements within their own educational systems.

7. Admission to a given public higher education institution may be made conditional on demonstration by the applicant of sufficient competence in the language or languages of instruction of the higher education institution concerned, or in other specified languages.

8. The recognition procedure of secondary education qualifications in all Parties, including the final secondary education exam results, and/or Matura exam results, is carried out within a period of a maximum of 30 (thirty) days.

9. In case the recognition procedure could not be completed within 30 days, the student can apply for enrolment at HEI with a confirmation from the competent authority that the process of recognition of secondary education qualification is in progress. This proof should be valid for 30 days only. On the admission day, the student needs to provide a decision issued by the competent authority on recognition of secondary education qualification.

Article 8

1. A Joint Commission on Access to Higher Education and Admission to Study in the Western Balkans (the Joint Commission) shall be established based on this Agreement tasked with organising, coordinating, and monitoring the activities related to the implementation of this Agreement.

2. The Joint Commission shall be composed of up to 3 representatives from each Party of the Agreement.

3. All decisions of the Joint Commission shall be agreed by all Parties.

4. The Joint Commission shall adopt its rules of procedures.

5. The Joint Commission shall meet at least twice a year.

CHAPTER III TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 9

1. This Agreement is subject to ratification, acceptance, or approval in accordance with the requirements foreseen by the relevant legislation of the Parties. The formal notice of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Depositary.

2. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day upon the deposition of the third formal notice of ratification, acceptance, or approval for those Parties that have deposited their formal notice of ratification, acceptance, or approval.

3. For each Party depositing its formal notice of ratification, acceptance, or approval after the date of the deposit of the third formal notice of ratification, acceptance or approval, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which that Party deposits its formal notice of ratification, acceptance, or approval.

4. North Macedonia shall act as Depository and shall notify all Parties of any notification received in accordance with this Article and any other act or notification relating to this Agreement.

Article 10

The Parties agree that any dispute arising from the implementation of this Agreement shall be addressed by the Joint Commission.

This Agreement may be amended only with the written consent of all Parties subject to the same procedure necessary to conclude this Agreement.

Article 11

If one Party withdraws from this Agreement, it shall cease to be effective only for that Party within 30 days from the date of delivery of the notification thereof to the Depository.

The Agreement is drawn up in the English language in one original version, which will remain in the possession of the Depository. Each Party will receive one certified copy of the Agreement.

Done at Berlin on 14 OCT 2024

Statement by the Republic of Serbia upon the signing of the agreement on Access to Higher Education and Admission to Study in the Western Balkans

Taking into consideration that the territory of Kosovo and Metohija is a part of the Republic of Serbia which is under international administration in accordance with the United Nations Security Council Resolution 1244 (1999), the signing of and the subsequent expression of consent to bound by the Agreement on Access to Higher Education and Admission to Study in the Western Balkans, by the Republic of Serbia, cannot be interpreted as a recognition of the purported independence of Kosovo* nor does it create between the Republic of Serbia and Kosovo* a treaty relation within the meaning of the Vienna Convention on the Law of Treaties (1969), which regulates the conclusion and application of treaties between states.

The conclusion and the application of the Agreement on Access to Higher Education and Admission to Study in the Western Balkans, by the Republic of Serbia, by no means prejudice the issue of the status of Kosovo*, or the competences and powers of the Special Representative of the UN Secretary General and KFOR in accordance with the UN Security Council Resolution 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo* (UNMIK Regulation 2001/9 of 15 May 2001).

No action taken by the Provisional Institutions of Self- Government from Kosovo* in the course of the conclusion and the application of this Agreement can be considered valid if it exceeds the competences of the Provisional Institutions of Self-Government from Kosovo* or it impinges on the competences and powers reserved for the Special Representative of the UN Secretary General, as defined by the UN Security Council Resolution 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo*.

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence

**СПОРАЗУМ О ПРИСТУПУ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ПРИЈЕМУ НА
СТУДИЈЕ НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ**

Представници Албаније, Босне и Херцеговине, Косова*, Црне Горе, Северне Македоније и Србије (у даљем тексту „уговорне стране“),

УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР,

“Декларацију о заједничком регионалном тржишту - катализатор за дубљу регионалну економску интеграцију и одскачна даска ка јединственом тржишту ЕУ“ лидера Западног Балкана, усвојену на Самиту лидера Западног Балкана у оквиру Берлинског процеса;

РАЗМАТРАЈУЋИ значај слободног кретања људи, са циљем да се олакша приступ и пријем за лица са средњим образовањем и студенте уговорних страна који желе да започну своје студије на јавним институцијама високог образовања у свакој од уговорних страна;

ИМАЈУЋИ У ВИДУ да ће списак јавних институција високог образовања установити Заједничка комисија за признавање квалификација у високом образовању на Западном Балкану;

СА ЖЕЉОМ да се промовишу и ојачају снажне везе и прошире темељи за сарадњу и међусобно разумевање на Западном Балкану;

УВЕРЕНИ да ће овај Споразум унапредити квалитет високог образовања, поспешити успостављање заједничких студијских програма и промовисати мобилност студената и чланова академске заједнице, као и развој програма размене унутар уговорних страна;

ПОСВЕЋЕНИ примени одредаба овог Споразума на транспарентан и недискриминаторан начин, без предрасуда заснованих на раси, етничкој припадности, националности, полу, старости, религији, сексуалној оријентацији, националним мањинама, инвалидитету или било којој другој основи;

Сагласили су се о следећем:

*Овај назив не прејудуцира ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности УН-а 1244/1999 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

1. Овај Споразум регулише приступ високом образовању и пријем на студије на акредитованим јавним образовним институцијама уговорних страна, за сврхе стицања права студирања у свакој од уговорних страна. Право на бесплатно образовање, смештај и стипендију регулишу се у складу са правним оквиром сваке од страна.

2. Уговорне стране су сагласне да омогуће кандидатима из других уговорних страна приступ и пријем на своје јавне високообразовне институције под истим или еквивалентним условима приступа и пријема који важе за кандидате из стране домаћина.

Члан 2.

1. Овај Споразум се примењује на све степене високог образовања.

2. Овај Споразум не прејудуцира, и неће ни на који начин представљати одступање од било ког претходног договора, праксе или споразума између две или више страна који би био повољнији за држаоце применљивих квалификација средњег образовања и квалификација високог образовања, те не представља препреку за склапање било каквог даљег сличног договора, праксе или споразума.

Члан 3.

За потребе овог Споразума, појмови који следе ће се тумачити на следећи начин:

а) Приступ високом образовању се односи на право квалификованих кандидата да се пријаве и буду разматрани за пријем на студије високог образовања;

б) Пријем на студије се односи на чин, или систем омогућавања квалификованим кандидатима да студирају на студијама високог образовања у датој јавној институцији високог образовања и/или датом програму;

ц) Институције високог образовања (ИВО) јесу акредитоване јавне високообразовне институције на Западном Балкану, а списак ових институција ће сачинити Заједничка комисија за признавање академских квалификација у шест економија Западног Балкана;

д) Матична страна јесте уговорна страна у којој је студент стекао квалификацију;

е) Страна домаћин јесте уговорна страна у којој студент жели да се упише у ИВО;

ф) Критеријуми еквивалентног приступа високом образовању и пријема на студије односе се на све критеријуме дефинисане у правним оквирима стране домаћина.

Члан 4.

Одредбе овог Споразума не имплицирају никакво изузеће или преференцијални третман у односу на важеће прописе о боравишној дозволи у датим уговорним странама.

Члан 5.

Уколико су за пријем на неки студијски програм високог образовања неопходне одређене квалификације, или одређена достигнућа у неком специфичном предмету или предметима, кандидати из других страна потписница овог Споразума морају да испуне такве захтеве под условима који одговарају онима који се захтевају од кандидата из стране домаћина.

Члан 6.

1. Уколико је пријем на студијске програме високог образовања ограничен, избор кандидата из других страна потписница овог Споразума спроводиће се у складу са истим или еквивалентним правилима као што су она која се примењују на кандидате из стране домаћина. Уговорне стране ће се стога трудити да примене правила пријема која, у највећој могућој мери, дају кандидатима из других страна потписница овог Споразума равноправност са кандидатима из стране домаћина.

2. Уговорне стране ће обезбедити информације о студијским програмима који су доступни на различитим институцијама високог образовања у целом региону Западног Балкана.

ГЛАВА II

ПРИЗНАВАЊЕ КВАЛИФИКАЦИЈА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА У СВРХЕ
ПРИСТУПА ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ПРИЈЕМА НА СТУДИЈЕ

Члан 7.

1. За сврхе приступа и пријема на студије високог образовања, Заједничка комисија за приступ високом образовању и пријем на студије Западног Балкана ће прегледати и утврдити заједнички списак институција средњег образовања, као што је дефинисано у члану 8. овог Споразума.

2. Свака уговорна страна ће признати квалификације које су издале друге уговорне стране а које испуњавају опште услове за приступ високом образовању у тим странама, за приступ програмима који припадају њеном систему високог образовања, осим уколико је могуће приказати значајну разлику између општих услова за приступ. Ова значајна разлика мора да буде детаљно образложена у одлуци.

3. У случају да нека квалификација даје приступ само специфичним врстама институција или програмима високог образовања у уговорној страни у којој је квалификација стечена, свака друга уговорна страна ће носиоцима такве квалификације дати приступ сличним специфичним програмима у институцијама које припадају њеном систему високог образовања, осим ако се може показати значајна разлика између захтева за приступ. Ова значајна разлика мора да буде детаљно образложена у одлуци.

4. У случају да пријем на одређени програм високог образовања зависи од испуњења специфичних захтева, уз опште захтеве за приступ у страни домаћину, јавне институције високог образовања стране домаћина могу да наметну такве специфичне захтеве подједнако и за носиоце квалификација других страна или да оцене да ли кандидати са квалификацијама других страна већ испуњавају еквивалентне специфичне захтеве.

5. У случају да, у датој уговорној страни, сертификати о завршеном средњем образовању дају приступ високом образовању само у комбинацији са додатним квалификационим испитима који су предуслов за приступ, друге стране могу да услове приступ таквим захтевима или да понуде алтернативу којом ће такви додатни захтеви бити задовољени унутар њихових образовних система.

6. У случају да, у датој уговорној страни, сертификати о завршеном средњем образовању дају приступ високом образовању само у комбинацији са додатним квалификационим испитима који су предуслов за приступ, друге стране могу да услове приступ таквим захтевима, омогућавајући похађање наставе али не и полагање испита, или да понуде алтернативу којом ће такви додатни захтеви бити задовољени унутар њихових образовних система.

7. Пријем у дату јавну образовну установу високог образовања може се условити пружањем доказа, од стране кандидата, о довољним компетенцијама у језику или језицима на којима се изводи настава на институцији високог образовања о којој је реч, или другим наведеним језицима.

8. Процедура признавања квалификација средњег образовања у свим уговорним странама, укључујући и резултате завршног испита средњег образовања и/или резултате матурског испита, извршава се у року од највише 30 (тридесет) дана.

9. У случају да процедура признавања не може да се заврши у року од 30 дана, студент може да се пријави за упис на ИВО уз потврду надлежног органа да је процес признавања квалификације средњег образовања у току. Овај доказ би требало да буде важећи само 30 дана. На дан пријема, студент мора да достави одлуку надлежног органа о признавању квалификације средњег образовања.

Члан 8.

1. Заједничка комисија за приступ високом образовању и пријем на студије на Западном Балкану (Заједничка комисија) се оснива на основу овог Споразума са задатком да организује, координише и прати активности у вези са спровођењем овог Споразума.

2. Заједничка комисија је састављена до 3 представника из сваке од уговорних страна овог Споразума.

3. Све одлуке Заједничке комисије доносе се у сагласности са свим уговорним странама.

4. Заједничка комисија усваја свој Пословник о раду.
5. Заједничка комисија се састаје најмање двапут годишње.

ГЛАВА III ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9.

1. Овај Споразум подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу у складу са захтевима предвиђеним релевантним прописима уговорних страна. Формално обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу доставља се Депозитару.
2. Овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана након достављања трећег формалног обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу за оне уговорне стране које су доставиле своја формална обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу.
3. За сваку уговорну страну која достави своје формално обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу након дана достављања трећег формалног обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу, овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана након дана достављања формалног обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу дате уговорне стране.
4. Северна Македонија обавља дужност Депозитара и обавештава све уговорне стране о свим обавештењима примљеним у складу са овим чланом, те о било каквом другом акту или обавештењу у вези са овим Споразумом.

Члан 10.

Уговорне стране су сагласне да сваки евентуални спор који проистекне из примене овог Споразума решава Заједничка комисија.

Овај Споразум се може мењати само уз писмени пристанак свих уговорних страна, који подлеже истој процедури која је била неопходна за закључивање овог Споразума.

Члан 11.

Уколико се једна од уговорних страна повуче из овог Споразума, он престаје да буде на снази само за ту уговорну страну у року од 30 дана од дана достављања обавештења о повлачењу Депозитару.

Споразум је сачињен на енглеском језику у једном оригиналу, који остаје код Депозитара. Свака уговорна страна добија по једну оверену копију Споразума.

Сачињен у Берлину на дан 14 ОКТ 2024.

Изјава Републике Србије приликом потписивања Споразума о приступу високом образовању и пријему на студије на Западном Балкану

Узимајући у обзир да је територија Косова и Метохије саставни део Републике Србије који се налази под међународном управом у складу са Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности Уједињених нација, потписивање, као и накнадно изражавање пристанка Републике Србије да буде обавезана Споразумом о приступу високом образовању и пријему на студије на Западном Балкану, не може се тумачити као признање наводне независности Косова* нити ствара уговорни однос између Републике Србије и Косова* у смислу Бечке конвенције о праву међународних уговора (1969), којом се уређује закључивање и примена међународних уговора између држава.

Закључење и примена Споразума о приступу високом образовању и пријему на студије на Западном Балкану од стране Републике Србије ни на који начин не прејудуцирају питање статуса Косова*, нити надлежности и овлашћења Специјалног представника генералног секретара УН и КФОР-а у складу са Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности УН и Уставним оквиром за привремену самоуправу на Косову* (Уредба УНМИК-а 2001/9 од 15. маја 2001. године).

Ниједна радња коју предузму Привремене институције самоуправе са Косова* у току закључивања и примене овог споразума не може се сматрати важећом уколико прелази надлежности Привремених институција самоуправе са Косова* или задире у надлежности и овлашћења резервисана за Специјалног представника генералног секретара УН, како су дефинисана Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности УН и Уставним оквиром за привремену самоуправу на Косову*.

*Овај назив не прејудуцира ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности УН-а 1244/1999 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.